

- оцінка фінансової стійкості підприємства на момент (визначену дату) і в середньому за період з урахуванням впливу чинників;
- аналіз та оцінка перспектив розвитку підприємства на базі проведення прогностичного аналізу фінансових коефіцієнтів.

Проведене дослідження показало, що існуючі методики аналізу фінансової стійкості можуть приводити до різних результатів, що пояснюється різним підходом до класифікації активів і тимчасовими аспектами, що враховуються в аналізі. На вибір тієї або іншої методики для управління фінансовою стійкістю впливає часовий період, за який необхідно оцінити фінансову стійкість. Але, на відміну від звичайного коефіцієнтного аналізу, для цілей управління методика аналізу повинна вказувати на фактори, що впливають на фінансову стійкість.

Застосування запропонованої методики аналізу фінансової стійкості дозволить своєчасно збирати й оцінювати наявну інформацію, обґрунтовувати застосування обліково-аналітичних процедур і способів аналізу, проводити порівняльну оцінку рівня фінансової незалежності підприємства. Усе це певною мірою буде сприяти раціональній побудові функціональної системи взаємозв'язків із проведення аналізу, підвищенню його якості й ефективності.

Таким чином, рекомендовані підходи до аналізу фінансової стійкості з метою управління дозволять зробити оцінку залежно від наявності та стадії кризи підприємства, а також визначити найбільш впливові чинники.

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМКАМИ РЕФОРМУВАННЯ

Руцишин Н. М., канд. екон. наук, доц.

Мутян І.Є., гр. 361

Львівський торговельно-економічний університет

Стан та рівень пенсійного забезпечення громадян України залишається однією з найголовніших проблем соціально-економічного розвитку держави. Поряд із тим, що в країні проводиться наступний етап пенсійної реформи, а рівень основних соціальних стандартів постійно підвищується, як і витрати із державного бюджету на такі цілі, реальні розміри пенсійних виплат більшості одержувачів надалі залишаються дуже низькими. Зважаючи на це, проблема покращення пенсійного забезпечення громадян в Україні є вкрай актуальною, а від

її вирішення у значній мірі залежить ефективність реалізації концепції стратегічного розвитку країни загалом.

Від фінансової спроможності пенсійної системи безпосередньо залежить добробут близько 30 % населення країни. Фінансова стійкість пенсійної системи досягла критично низького рівня і вимагає негайного удосконалення. Розбалансованість пенсійної системи України призвела до катастрофічного рівня дефіциту Пенсійного фонду і втрати довіри громадян до держави [1].

До основних проблем пенсійного забезпечення в Україні:

- низький рівень пенсій більшості осіб, що досягли пенсійного віку. У той же час, середній розмір «спеціальних» пенсій щонайменше у 2,5 рази перевищує середній розмір пенсії призначеної на загальних умовах;

- незбалансований бюджет Пенсійного фонду України (з держбюджету на покриття дефіциту було виділено майже 27 млрд. гривень);

- видатки на пенсійне забезпечення сягнули 16,3 % ВВП. При цьому не слід забувати, що розмір пенсійних внесків становить 35 %, що набагато вище, ніж в інших країнах Європи: Угорщина – 26,5 %, Франція – 24 %, Чехія – 28 %, Швеція – 18,9 %. Проте й цього недостатньо для покриття пенсійних видатків;

- на даний час існує розрив між розмірами пенсій жінок і чоловіків. Для жінок встановлено нижчу межу працездатного віку, вони мають меншу тривалість стажу, заробітна плата жінок в середньому майже на 30 % нижча ніж у чоловіків [2].

В Україні наявна система пенсійного забезпечення не виконує належним чином свого головного завдання, оскільки розмір пенсій здебільшого не дає можливості підтримувати мінімальний рівень життєдіяльності. Розглянемо основні показники фінансової забезпеченості населення в Україні (табл. 1).

Таблиця 1 – Основні показники фінансової забезпеченості населення в Україні

Рік	Пенсія мін	Пенсія мак	Прожитковий мінімум	Мінімальна заробітна плата	Максимальна заробітна плата
2015	949	9490	1330	1378	23426
2016	1208	10740	1496	1600	40000
2017	1373	10740	1700	3200	44050
2018	1497	14970	1853	3723	55845
2019	1669,2	16380	2027	4173	62595

Джерело: складено на основі [3, 4, 5]

З табл. 1 видно, що пенсія як і заробітна плата поступово зростають. Але, нажаль, мінімальна пенсія значно нижча ніж загальний показник прожиткового мінімуму та мінімальна заробітна плата. Так, в 2015 році мінімальна пенсія складає всього 71,4 % від мінімальної заробітної плати, з 2016 року цей показник зростав і в 2019 р. склав 82,3 %. Існує дуже велика розбіжність і в розмірі мінімальної та максимальної пенсії, а саме у 10 разів.

Спостерігається позитивна динаміка росту максимальної заробітної плати за період 2015-2019 рр. У 2015 р. вона перевищила мінімальну заробітну плату в 17 разів, а вже в 2016 році цей показник збільшився до 25 разів і впродовж наступних років зростав. Дана динаміка сприятлива для наповнюваності Пенсійного фонду України.

Пенсійна система України, не дивлячись на неодноразові спроби реформування, є в цілому неефективною як у суто економічному аспекті, так і з погляду соціальної справедливості (недодержання страхових принципів – наявність значних пільг у пенсійному забезпеченні окремих категорій працівників при однаковому розмірі відрахувань; низький рівень пенсій більшості пенсіонерів).

Головними напрямками реформування пенсійної системи України має бути суттєве вдосконалення солідарної системи; оскільки внаслідок демографічних тенденцій солідарна пенсійна система нездатна забезпечувати існуючий рівень заміщення пенсіями втраченого заробітку та оптимальну диференціацію пенсій; створення економічних умов для реального введення другого рівня пенсійного забезпечення; стимулювання підприємств для створення приватних пенсійних депозитних фондів у державних банках, як прототипу третього рівня пенсійного забезпечення.

Інформаційні джерела:

1. Як реформувати пенсійну систему України. З досліджень МВФ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2218025-ak-reformuvati-pensijnnu-sistemu-ukraini-z-doslidzen-mvf.html>.

2. Основні проблеми пенсійної системи. URL: <http://turadm.gov.ua/reformy-v-ukraini/pensiina-reforma/item/150-informaciyna-dovidka-shchodo-zahodiv-reformuvannya-pensijnoyi-systemy>

3. Мінімальний та максимальний розмір пенсії за віком. URL: <https://www.profiwins.com.ua/uk/directories1/minpens.html>.

4. Розміри прожиткового мінімуму в Україні. URL: <https://services.dtki.ua/catalogues/indexes/1>.

5. Мінімальна та максимальна заробітна плата. URL: https://www.golovbukh.ua/dovidnyki_maksimalna_zarplata_z_jakoyi_splachuyetsja_yesv.